

Midterm Review

Opgaven WBP 2022-2027 en Bestuursakkoord 2023-2027

(AB 6 juni 2025)

1. Inleiding

In het Waterbeheerprogramma (WBP) staan onze opgaven voor de periode 2022-2027. De doelen uit het WBP zijn bevestigd in het bestuursakkoord 2023-2027. Met deze midterm review evalueren we de voortgang op de opgaven uit het WBP en Bestuursakkoord.

De voortgang wordt beïnvloed door allerlei ontwikkelingen om ons heen. Te denken valt aan:

- Weersextremen zoals de 2 natte jaren na een reeks van droge jaren
- De stikstofproblematiek
- Juridificering: een overheid die wordt bijgestuurd door de rechter als er onvoldoende effort zit op bepaalde onderwerpen zoals stikstof of de KRW
- Nieuw kabinet met andere prioriteiten (en minder middelen voor de ontwikkeling van het landelijk gebied)
- Hoge inflatie, schaarste in grondstoffen en personeel, sterk oplopende kosten
- Een overvol energienet met vertraging in projecten tot gevolg (netcongestie)

Deze midterm review beoogt niet om tot op groot detailniveau te beschrijven hoe we er halverwege de wbp- en bestuursperiode voorstaan. Het doel is om op hoofdlijnen te signaleren waar we goed op weg zijn en waar eventueel bijsturing of extra inzet nodig is. En om het gesprek hierover te faciliteren tussen het DB en het AB. Een groter detailniveau van de voortgang op de verschillende onderwerpen is te vinden in jaarverslagen en dashboards.

De midterm review is ingedeeld naar de drie inhoudelijke programma's: waterveiligheid, klimaatbestendig en gezond watersysteem en schoon water. Per programma wordt thematisch ingegaan op de voortgang van de opgaven.

Voor ieder thema is met een metertje kwalitatief aangegeven hoe we er voor staan:

- Als het wijzertje in het rood staat, dan halen we de doelen uit wbp/bestuursakkoord niet en zit er ook geen actie op om daar verandering in te brengen. Dit is nergens het geval.
- Bij oranje is er een risico dat we de doelen niet halen, maar zit er actie op om in ieder geval zo dicht mogelijk bij de doelen te komen.
- Als het wijzertje in het groen staan doen we wat we ons in WBP en bestuursakkoord hebben voorgenomen.

Bij ieder metertje is een korte uitleg gegeven waarom de wijzer in de betreffende kleur is geplaatst.

2. Waterveiligheid

Primaire keringen	
 Planning iets vertraagd t.o.v. WBP, maar wel conform BA	HWBP - Doel uit WBP is 45 km dijkversterking in het kader van het HWBP. In 2027 is circa 24 km gerealiseerd (een groot deel van Ravenstein-Lith binnen project Meanderende Maas (totaal 26 km) en het versneld opgepakte project Doeveren (4 km). - In 2027 start ook de realisatie van Cuijk-Ravenstein (21 km). Daardoor zal er naar verwachting in totaal 51 km versterkt zijn in 2030. Daarnaast is de verkenning van het project Lith-Bokhoven (23 km) gestart. - De dijkversterkingstrein is nu op stoom, maar is iets vertraagd. De projecten duren langer dan verwacht door tijdverlies bij faseovergangen, doordat het lastig is om projectteams op sterkte krijgen en houden en agv vertraging bij vergunningverlening. Overigens is dit een landelijk beeld. Versnellen is ook niet mogelijk vanwege de landelijke programmering van middelen en de krapte die daarin is ontstaan door de sterke kostenstijging. Het einddoel, alle primaire keringen van Aa en Maas versterkt in 2040, is nog in beeld. - Zie ook het dashboard waterveiligheid dat elk kwartaal in het AB wordt geagendeerd. Integraal riviermanagement / Ruimte voor Rivier 2.0 - Wij participeren in Ruimte voor rivier 2.0, maar temperen onze inzet hierop, want nieuw beleid is nog niet vastgesteld en er is geen zicht op nieuwe projecten met effect op ons gebied. We dragen financieel bij aan de realisatie van projecten van derden die de robuustheid van het Maassysteem vergroten en het hoogwaterpeil tegen onze Maasdijken verlagen: Ruimte voor de Maas bij Oeffelt (provincie Noord-Brabant) en Lob van Gennep (waterschap Limburg).
Regionale keringen	
 We lopen op schema	Voldoen aan provinciale normen - Al onze regionale keringen voldoen aan de normen met uitzondering van een klein stukje langs de Stadsaa dat we voor eind 2027 gaan versterken. - De kunstwerken in de regionale keringen zijn op een na verbeterd. Oplevering van het laatste kunstwerk vindt in 2026 plaats.
Instandhouding keringen	
 We doen wat moet en lopen voorop met beveraankpak	- We voldoen aan onze zorgplicht voor de waterkeringen - De eerste stappen in het risicogestuurd beheer en onderhoud van waterkerende kunstwerken hebben we gezet. - In de preventieve aanpak van bevergraverij met ecologische en technische maatregelen en de kennisuitwisseling hierover lopen we landelijk voorop.
Aanvullende 'opgaven' Waterveiligheid in bestuursakkoord	
 Aanvullende acties uit bestuursakkoord zijn opgepakt	- In het bestuursakkoord zijn als aanvullende acties benoemd om nadere afspraken te maken over de financiering van het HWBP en over het beheer van de dijken. - Voorfinanciering door het waterschap van de realisatie van HWBP-projecten is in deze bestuursperiode beperkt nodig en doorgerekend in de meerjarenbegroting. Landelijk werken we samen met de andere waterschappen aan afspraken met het Rijk over in totaal 2,5 mld euro extra voor het HWBP in de periode 2030-2036. - Biodiversiteit en een sterke grasbekleding worden gestimuleerd door gefaseerd maaien en waar mogelijk door drukbegrazing. De permanente begrazing wordt geleidelijk minder door (veelal) vrijwillige opzegging van de beheerovereenkomsten door pachters.

3. Klimaatbestendig en gezond watersysteem

Wateroverlast	
 Aanpak wateroverlast lukt op enkele plekken niet	Normering wateroverlast - De wateroverlastknelpunten uit de toetsing van 2013 en 2019 zijn vrijwel allemaal aangepakt. Van de resterende punten, op twee na, is de planning van realisatie deze WBP-periode. Van twee punten is realisatie afhankelijk van ontwikkeling in de omgeving. - Een nieuwe toetsing met de nieuwste klimaatinzichten loopt. Dit is input voor het vierde uitvoeringsprogramma wateroverlast voor uitvoering na 2027.
Droogte en verdrogingsbestrijding	
 We zetten zwaar in op de grond-waterdoelen, maar zullen naar verwachting niet alle doelen eind 2027 bereikt hebben.	Verhoging grondwaterstanden - We werken aan de doelen uit het grondwaterconvenant en de droogte-agenda (onder andere gericht op 10-15 cm hogere grondwaterstanden in de beekdalen, 20-30 cm op de flanken en 35-50 cm op de hoge gronden) door: <u>Meer en langer vasthouden</u> - o via hydrologisch herstel van Natura 2000 gebieden en Natte Natuurparels en overige natuurgebieden waar terreinbeherende organisaties een trekkende rol hebben. - o Via anticiperend peilbeheer afgestemd op de omstandigheden conform de Nota Peilbeheer. - o We werken aan nieuw drainagebeleid dat bijdraagt aan het langer vasthouden van water. - o Als onderdeel van het KRW Uitvoeringsprogramma wordt gebiedsgericht gewerkt aan verhoogde grondwaterstanden en kwelherstel, om zo bij te dragen aan de gewenste stroming in onze beken. <u>Meer aanvullen en infiltreren</u> - o Via het programma Stad als Spons zetten we in op meer infiltratie in bebouwd gebied. - o Via een meerjarige proef met het toepassen van een regelbaar drainage infiltratiesysteem. <u>Minder onttrekken</u> - o Sinds 2021 zijn we actief als trekker voor de herziening van het Brabantbrede beregeningsbeleid. Hiervoor loopt een pilot in de Bult en de planning is om in 2027 nieuw beregeningsbeleid te hebben. - o Daarnaast zetten we sinds 2023 in op vrijwillige meldingen van het gebruik van een kleine onttrekking. <u>Meer aanvoeren en beter verdelen</u> - o Het groot onderhoud aan de Peelkanalen is afgerond. Hierdoor zijn we klaar om extra kuubs water te ontvangen via de Noordervaart zodra het Limburgse deel die aanvoer ook aan kan. - o In 2024 is het proces gestart voor wateraanvoer in de omgeving Kokmeeuwenweg (nabij Groote Peel). - o Bij Sambeek is na enkele jaren proefdraaien met mobiele pompen een vast aanvoergemaal gerealiseerd dat direct water uit de Maas pompt naar de Sambeekse uitwatering. - o Daarnaast zetten we als Aa en Maas in op de toepassing van het hergebruik van gezuiverd effluent voor bijvoorbeeld infiltratie, landbouw of de industrie. - Met bovenstaande activiteiten zetten we zwaar in op de grondwaterdoelen. We bewegen de goede kant op, maar zien ook dat in een nat jaar zoals 2024 het draagvlak onder druk staat. We werken Brabantbreed aan een kwantitatieve onderbouwing van het doelbereik. Hiervoor monitoren en modelleren we. In 2025 ronden we de voorbereidingen af om daarna jaarlijks te kunnen beoordelen. Hydrologisch herstel natuurnetwerk Brabant - Het project Leegveld is gerealiseerd. Realisatie Natte Natuurparels (NNP) Wijboschbroek en Hoge Raam en deelprojecten in gebiedsgerichte aanpak (gga) Vlijmens Ven Moerputten en Vitale Peel liggen op schema.

	- Het lukt echter niet om alle projecten gericht op hydrologisch herstel voor eind 2027 gereed te krijgen: NNP Sang en Goorkens, restopgave NNP Wijboschbroek, restopgaven rond Vitale Peel zullen pas na 2027 afgerond worden. Oorzaken zijn onder andere onduidelijkheid over de financiering vanuit de provincie voor het natuurnetwerk (inmiddels opgelost voor de NNP's) en onduidelijkheid over de doelen en financiering in de GGA's. - Te overwegen koersbijstelling: onze inzet op NNB (niet zijnde N2000 en Natte Natuurparels) temperen zolang er geen duidelijkheid is over de financiering vanuit de provincie.
Ecologische Verbindingszones	
 We realiseren circa 2/3 van de km evz. Dit is niet conform WBP en bestuursakkoord, maar past wel binnen de bijgestelde doelen van de provincie.	Ecologische verbindingszones (EVZ's) - Voor wat betreft de ecologische verbindingszones is er 25 van de in het WBP geplande 95 km gerealiseerd. De prognose is dat er 57 van de 95 km gerealiseerd wordt in de WBP-periode. - Binnen de provincie is Aa en Maas, ondanks de vertraging, koploper als het gaat om de realisatie van evz's. - Op aandringen van Aa en Maas wordt de subsidieregeling van de provincie voor evz's in 2025 aangepast, passend bij de gestegen kosten. Wachten op die aanpassing heeft tot vertraging in onze projecten geleid. - De provincie heeft in hun beleidskader natuur de deadline voor realisatie evz's verplaatst naar 2035. - We accepteren dat we niet de volledige 95 km evz's realiseren voor eind 2027. De focus ligt op de realisatie van de evz's die ook een krw-doelstelling hebben. De realisatie van de overige evz's, zonder krw-status, heeft voor nu minder prioriteit.
Instandhouding watersysteem	
 De opgaven uit WBP en Bestuursakkoord voor instandhouding zijn opgepakt	Baggeren en maaien - Vanaf 2022 is in totaal 350.000 m³ baggerspecie verwijderd uit het watersysteem. De verwachting is dat de baggerachterstand eind van de planperiode volledig is weggewerkt. - Jaarlijks maaien onze aannemers 2450 kilometer waterlopen. Langs bijna 200 kilometer persen we het slootmaaisel in een baal of zetten dit op hopen, zodat de ontvangstplichtige grondeigenaar het eenvoudig kan afvoeren en op een geschikt moment kan toepassen in de kleine kringloop. We onderzoeken de mogelijkheden / wenselijkheid om dit op meer plekken te doen. - De werkwijze voor Wijzer Onderhoud richt zich vanaf 2024 op het oplossen van onveilige situaties in plaats van Wijzer onderhoud langs alle waterlopen toe te passen. - Exoten bestrijden we actief op basis van het Brabantbrede beleid. Dit is in 2021 geactualiseerd. In 2025 volgt een nieuwe actualisatie van het beleid, waarbij nu de focus op schoon werken ligt. Peilbeheer en kunstwerken - Het onderhoud aan peilregulerende kunstwerken is in de planperiode geprofessionaliseerd. - Het peilbeheer doen we conform de aangescherpte Nota Peilbeheer. In het peilbeheer staan de toestand van het grondwater en de actuele omstandigheden centraal. - Momenteel zijn van alle bedienbare stuwen (1500) er 364 geautomatiseerd. Dit betekent dat ongeveer 25% is geautomatiseerd en dat is grofweg 3 keer meer dan 10 jaar geleden.
KRW	
 We hebben veel geïnvesteerd en gerealiseerd in de KRW-doelen. Toch gaan we de doelen niet helemaal halen eind 2027. Met het KRW	KRW Inrichtingsmaatregelen - Van de 116 geplande kilometers beekherstel is de realisatie van 77 km nu ondergebracht in lopende projecten die voor eind 2027 zijn afgerond. De overige 39 km wordt vanuit het Uitvoeringsprogramma KRW zsm opgestart, of zit in projecten waar de realisatie pas na 2027 is voorzien. Ook voor die trajecten wordt gezocht naar mogelijkheden om te versnellen om eind 2027 een zo groot mogelijk deel van het beekherstel gerealiseerd te hebben. Ondanks het uitvoeringsprogramma KRW en de bijbehorende versnelling zal eind 2027 niet de volledige 116 km gereed zijn.

Uitvoeringsprogramma is in beeld gebracht wat we extra doen om zo dicht mogelijk bij de doelen te komen.	- Van de 246 geplande kilometers natuurvriendelijke oevers is de planning dat er 177 km voor eind 2027 gerealiseerd zijn. Hierbij krijgen de nvo's met de meeste ecologische impact prioriteit. De resterende nvo's worden na 2027 gerealiseerd. - Van de 172 geplande vispassages is de planning dat er eind 2027 137 zijn gerealiseerd. Naar de overige vispassages wordt onderzoek gedaan of ze, gelet op droogval van bovenlopen van beken wel nodig zijn. Waterkwaliteit - Conform de aanpak in het WBP hebben we rondom waterkwaliteit de problematiek in beeld gebracht, geagendeerd, gestimuleerd en geadviseerd. - We hebben bij onze eigen rwzi's maatregelen getroffen om de effluentkwaliteit te verbeteren (zie volgende programma). - Via vergunningverlening, toezicht en handhaving hebben we daar waar dat onze verantwoordelijkheid is gestuurd op een goede waterkwaliteit. Zie ook de jaarverslagen VTH (o.a. AB vergadering 4 april 2025) - Desondanks voldoet de waterkwaliteit in geen van onze KRW-waterlichamen aan alle KRW-normen. KRW Uitvoeringsprogramma - We constateren dat we al heel veel hebben gedaan en op de goede weg zijn, maar dat we de KRW-doelen nog niet halen, ook niet als we de geplande maatregelen realiseren. In het KRW Uitvoeringsprogramma is op een rij gezet wat wij of wat anderen extra moeten doen om zo dicht mogelijk bij de KRW doelen te komen. Dit leidt voor ons, maar ook voor bijvoorbeeld rijk, provincie, gemeenten en agrarische sector tot aanvullende acties. - De kosten die samenhangen met dit uitvoeringsprogramma worden opgenomen in de Voorjaarsnota 2025 en Programmabegroting 2026. - In feite betreft dit al een koersbijstelling die is ingezet buiten deze midterm review om.
Biodiversiteit en recreatie	
 We doen wat we ons hebben voorgenomen aan biodiversiteit en recreatie	- We hebben als waterschap conform ons wbp stappen gezet om biodiversiteit te versterken: via onze projecten, via het beheer en onderhoud en via onze subsidieregeling biodiversiteit. - Conform ons wbp hebben we de mogelijkheden voor recreatie in en om het water vergroot. - Dit doen we via meekoppelkansen in onze inrichtingsprojecten - En via onze subsidieregeling voor recreatie.
Aanvullende 'opgaven' voor Klimaatbestendig en gezond watersysteem vanuit het Bestuursakkoord	
 Een heel groot percentage van de voorgenomen activiteiten in WBP en Bestuursakkoord is opgepakt. Daarom staat de meter in het groen. Enkele onderdelen (zoals programmatische aanpak grondwater, aanpak drainerende laagtes) verdienen meer aandacht. Daarom staat de wijzer aan het begin van het groen.	- Aanvullende opgaven en acties die in het Bestuursakkoord staan opgenomen voor dit programma zijn onder meer: aanpak problemen graverij, nota dierenwelzijn, programmatische aanpak grondwater met daarin diverse acties uit het bestuursakkoord, extra inzet op samenwerking met gemeenten en afkoppelen, water en bodem sturend en Howabo 2.0. - Er is veel inzet gepleegd op aanpak graverij. Inmiddels zijn er 3 beverspecialisten op beheer en onderhoudsniveau in dienst. Lijnen met provincie (faunabeheereenheid) en omgevingsdienst zijn kort en contacten goed. Werkprocessen rondom registratie en ontheffing worden steeds gestroomlijnder. - We werken aan een nota dierenwelzijn - Veel van de in het bestuursakkoord opgenomen acties voor grondwater zijn opgepakt en uitgevoerd of lopen nog. Het aanpakken van drainerende laagtes op de hoge gronden komt nog onvoldoende van de grond. Dit is een onderwerp waar we in samenwerking met de provincie meer actie op gaan zetten. - Er is gewerkt aan programmatische aanpak voor het werken aan de grondwaterdoelstellingen. Het bestuurlijke proces hierover volgt nog. - Samen met partners gebruiken we de watersignaleringskaart om ongewenste ontwikkelingen te voorkomen (water en bodem sturend).

	- Voor de wateroverlastopgave in de regio Den Bosch is het programma Howabo 2.0 opgezet waarin we werken aan de verkenning van 11 kansrijke bouwstenen. Besluitvorming over het vervolg is voorzien in 2026. - De in het bestuursakkoord opgenomen acties voor natuurlijk en gezond water zijn opgepakt en uitgevoerd of lopen nog.
--	--

4. Schoon Water

Verbetering werking Rwzi's	
 We halen vrijwel alle doelen rondom de verbeterde werking van rwzi's. Enkele doelen halen we niet vanwege goede redenen.	- Doel uit WBP is om met het effluent te voldoen aan de KRW-reductieopgave voor stikstof en forfor. - Dit lukt bij alle rwzi's behalve bij rwzi Den Bosch voor stikstof (ivm gerechtelijke procedure die loopt) en bij rwzi Vinkel en Aarle-Rixtel waar we dit voor fosfor waarschijnlijk niet halen (technisch niet mogelijk om met de beschikbare techniek de reductie-opgave volledig te halen). - Doelstelling in het WBP is om voor eind 2027 op drie rwzi's een aanvullende zuivering voor medicijnresten te realiseren. Dit is reeds gelukt bij rwzi Oijen en Dinther. En is bij Vinkel in aanbouw. - We werken aan een nieuwe afvalwaterstrategie 2.0 waarin we vastleggen hoe we na 2027 verder werken aan verbetering van de effluentkwaliteit. - Met onze afvalwaterstrategie 1.0 en 2.0 behoren we tot de meest ambitieuze waterschappen op dit terrein.
Instandhouding rwzi's	
 We doen wat we hebben voorgenomen	- We voldoen aan wet- en regelgeving voor transporteren en zuiveren van afvalwater - Met onze inzet zorgen we ervoor dat we niet alleen voldoen aan wetgeving voor de rwzi's zelf, maar ook dat de kwaliteit van ons effluent past bij de wettelijke normen voor het oppervlaktewater (KRW). - We anticiperen op nieuwe regelgeving: herziene Europese Richtlijn Stadelijk Afvalwater. Met onze ambities uit WBP en bestuursakkoord voldoen we al aan de eisen van de nieuwe richtlijn.
Samenwerking in de keten	
 We doen wat we hebben voorgenomen	- We hebben onze inzet op samenwerking met gemeenten conform ambities in WBP en Bestuursakkoord versterkt. Het programma Stad als Spons is opgezet en hier zijn voor de periode tot en met 2027 extra middelen voor uitgetrokken. Er moeten nog grote stappen gezet worden, maar de eerste initiatieven binnen Stad als Spons (afkoppeling wijk Boschberg in Boekel en de samenwerking met gemeente en woningbouwcorporaties in 's-Hertogenbosch) zijn hoopvol. - En als onderdeel van het KRW uitvoeringsprogramma gaan we met gemeenten op zoek naar bronnen van normoverschrijdende stoffen en het bijbehorende handelingsperspectief.
Duurzaamheid (voor zowel watersysteem als keten)	
 We hebben stappen gezet op het vlak van duurzaamheid conform wbp en bestuursakkoord. Er is wel echt nog meer nodig om de doelen voor 2030 en 2050 te kunnen halen.	Hoe we werken aan de duurzaamheidsthema's is uitgewerkt in de Routekaart 'Naar een energieneutraal, klimaatneutraal en circulair Aa en Maas'. In 2025 vindt een update plaats van de Routekaart. Energieneutraal in 2030 - We zijn op dit moment ca. 80% energieneutraal. - Vanwege externe factoren zoals netcongestie en gemeentelijk windbeleid zijn projecten waarmee duurzame energie wordt opgewekt, uitgesteld (bijv. uitbreiding slibgisting Den Bosch, windmolens). Het is onzeker of deze projecten op tijd weer opgepakt kunnen worden om in 2030 energieneutraal te kunnen zijn. We zoeken naar alternatieven, om dit doel toch te behalen, maar met al die externe factoren wordt dit uiterst complex. Klimaatneutraal in 2050 (UvW 2035) - Uit landelijk onderzoek waarin wij participeren blijkt dat er mogelijkheden zijn om uitstoot van lachgas en methaan te reduceren, maar dat we daarmee niet klimaatneutraal worden. Aanvullende mogelijkheden brengen we in beeld. - Reductie van CO2 tgv andere bronnen wordt beschreven in de Routekaart en de rapportages voor de CO2-prestatieladder. De certificering van de CO2-prestatieladder wordt jaarlijks hernieuwd. Circulair in 2050

	- Een belangrijke stap in het circulair worden, is circulair ontwerpen. We doen dit sinds 2024 in pilots m.b.v. de R-ladder en met de MKI (Milieu Kosten Indicator). Voorbeelden van stappen richting een circulair waterschap die we al gezet hebben zijn struvietproductie bij rwzi Land van Cuijk en 's-Hertogenbosch, en start met de bouw van een zeefinstallatie voor cellulose bij rwzi Asten.
Aanvullende 'opgaven' voor Schoon Water vanuit het Bestuursakkoord	
 Op de aanvullende acties uit het Bestuursakkoord voor schoon water zijn 1^e acties opgepakt. Er is meer nodig om tot realisatie te komen.	- Aanvullende acties en opgaven die in het bestuursakkoord zijn opgenomen voor Schoon Water zijn het inzetten op herbenutting effluent en onderzoek naar realisatie helofytenfilters. - Voor de rwzi's Oijen (gesprekken met zeven bedrijven), 's-Hertogenbosch (voorontwerp industriewater) en Land van Cuijk (o.a. verkenning hergebruik) zijn de mogelijkheden voor toepassing van effluent verkend. - Als onderdeel van het KRW-Uitvoeringsprogramma wordt nog steviger ingezet op een goede bronaanpak en onderzoeken we waar waterharmonica's of helofytenfilters een effectieve toevoeging zijn aan onze afvalwaterstrategie.

5. Conclusie

Een heel groot percentage van de opgaven uit het WBP en het Bestuursakkoord is ingevuld of we zijn goed op weg om ze in te vullen. Als het gaat om de doelen voor grondwater, KRW en duurzaamheid, dan zetten we er al stevig op in, maar gaan we op de huidige voet de doelen niet volledig halen. Er is extra effort op die doelen nodig en we zijn al bezig om keuzes over die extra's voor te bereiden of te maken. Tenslotte zijn er enkele kleine onderwerpen waar het anders loopt dan gepland bij het opstellen van het WBP en het Bestuursakkoord. Over het totaal bezien heeft het dagelijks bestuur een goed gevoel bij de mate waarin de opgaven worden gerealiseerd en gaat het graag met het algemeen bestuur in gesprek over waar de koers eventueel bijgesteld moet worden of waar er een tandje bij of af moet.

Over de hele linie zien we dat de kosten voor projecten hoger zijn dan voorzien bij het opstellen van het WBP. De aannemersmarkt is overspannen. De inflatie is hoog en de kostenstijging voor grondstoffen nog hoger. Dit heeft er toe geleid dat er bij het vaststellen van de begroting voor 2025 eenmalig een correctie van 2% is doorgevoerd om met de ontwikkeling van de netto lasten binnen het financieel kader van het bestuursakkoord te blijven. Vooruitkijkend zit er ook voor 2026 en 2027 spanning op de verwachte lastenontwikkeling die hoort bij de opgaven waar we aan werken in relatie tot de financiële kaders uit het Bestuursakkoord. We maken bewuste keuzes bij nieuwe investeringen en sturen op kengetallen als weerstandsvermogen en de renterisiconorm om een goede financiële huishouding te waarborgen. Daarin worden we ondersteund door de financieel technische auditcommissie die we, conform het voornemen in het Bestuursakkoord, hebben ingesteld.